

سرزمین کشته‌ها

www.ketab.ir

جستجوگر و پژوهشگر

سورنا نجفی

انتشارات نیرا

نجفی، سورنا، ۱۳۴۹ -	سرشناسه
سرزمین گمشده بابک / جستجوگر و پژوهشگر سورنا نجفی.	عنوان و نام پدیدآور
تهران : سفیر اردهال، ۱۳۹۹.	مشخصات نشر
[۱۲۸] ص.: مصور (رنگی): ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.	مشخصات ظاهری
۹۷۸-۶۰۰-۳۱۳-۷۹۹-۸	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
چاپ قبلی: سورنا نجفی، ۱۳۹۷.	یادداشت
کتابنامه: ص. [۱۰۹] - ۱۱۵.	یادداشت
بابک خرم‌دین، - ۲۲۳ق.	موضوع
خرم‌دینان	موضوع
Khuramids *	موضوع
خرم‌دینان - ایران	موضوع
*Khuramids -- Iran	موضوع
۵۶۲DSR	رده بندی کنگره
۰۴۲۵/۹۵۵	رده بندی دیویی
۶۱۶۸۴۰۸	شماره کتابشناسی ملی
فیبا	وضعیت رکورد

مستحق‌گرو پژوهشگر
سوره انجفی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۳-۷۹۹-۸

صفحه آرانی، طراحی جلد: واحد آماده سازی نشر سفیر اردهال

لیتوگرافی، چاپ، صحافی: واحد تولید نشر سفیر اردهال

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰ قیمت: ۵۰,۰۰۰ تومان

شمارگان: ۵۵۰ نسخه شماره نشر: ۱-۸۰۴

نشانی دفتر: تهران، خیابان مفتح، خیابان سمیه، روبروی بانک ملی ایران، ساختمان ۱۱۸، واحد ۴

تلفن مرکز پخش: ۸۸۳۱۳۸۹۸ - ۸۸۳۱۹۳۴۲ - ۰۲۱ کد پستی: ۷۴۷۱۵ - ۱۵۸۱۸

www.safirardehal.ir www.safirardehal.com email: safirardehal@yahoo.com

© حق چاپ: ۱۴۰۰

هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی و اقتباس در گیومه در مستند نویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

۰۹۱۲۳۲۰۶۸۵۲

فهرست

پیشگفتار.....	۵.....
چکیده.....	۱۹.....
خُرمه دین [خورمه دین].....	۲۱.....
سرزمین اصفهان.....	۲۵.....
سرزمین خُرمه دینان.....	۲۷.....
آغاز پیدایش و خروج خورمه دینان.....	۳۱.....
شسروین.....	۳۵.....
خداش.....	۳۹.....
عبدالله بن معاویه.....	۴۱.....
زادگاه ابومسلم.....	۴۳.....
کیش ابومسلم.....	۴۵.....
ابومسلمیه.....	۴۷.....
سر ابومسلم.....	۵۱.....
سین پات.....	۵۵.....
جاویدانیه.....	۵۹.....
بابک از تیرهٔ مارد.....	۶۱.....
نبرد سرنوشت ساز همدان.....	۶۷.....
برادر بابک.....	۶۹.....
برادرزادهٔ بابک.....	۷۱.....
علی مزدقان سردار بابک.....	۷۳.....
برادر علی مزدقان.....	۷۵.....
پارسی سردار بابک.....	۷۷.....
بابک و یهود.....	۷۹.....
طرخان و ترک.....	۸۵.....
قلعهٔ بابک.....	۸۷.....

پیشگفتار

«ایران روح یک جهان بی روح» این جمله‌ای است که میشل فوکو فیلسوف و جامعه‌شناس سیاسی فرانسوی در گفت‌وگویی با خبرنگاران روزنامه‌ی *لیبراسیون* در سال ۱۹۷۹ بیان کرده است. [نشر نی ۱۳۹۶ ترجمه‌ی نیکو سرخوش و افشین جهان‌دیده] واکاوی برای پی‌بردن به نیت فوکو در گفتن این جمله جای خود را دارد، لیکن مسلم است که سخنی لغو و بی‌معنی و منظور نبوده است. در راستای گفته‌ی فوکو اشاره می‌کنم به مطلبی که از کتاب «اساطیر ایران ادای دین، نوشته‌ی ژوزف کمبل ترجمه‌ی آقای ع. ا. بهرامی انتشارات روشنفکران و مطالعات زنان چاپ اول سال ۱۳۸۱ استخراج کرده‌ام:

ظاهراً اسوالد اسپنگلر تنها کسی است که به نکته‌ی مهم زیر پی‌برده است:

«از عصر ایرانیان به بعد رشد فرهنگی خاور نزدیک در چارچوب ملیت‌ها یا جوامع اولیه پس از عصر نوسنگی که ریشه در خاک داشتند صورت نپذیرفت، بلکه این رشد در چارچوب

دستگاه‌های دینی و به تبع آن فرقه‌هایی انجام گرفته است که آزادانه و بدون توجه به مرزهای جغرافیایی در آمد و شد بوده‌اند... چنین گروهی یک ملت جغرافیایی نیست، بلکه یک سازمان مذهبی است، یک فرقه است، جمعی است که صاحب یک گنجینه‌ی جادویی است و کارکرد این گنجینه تابع قوانین مذهبی خاصی است که فرایض آن گروه محسوب می‌شوند. از این رو مسئله‌ی عضویت در گروه مسئله‌ی زمان است و نه مسئله‌ی مکان، مسئله، مسئله‌ی علم به این فریضه و انجام آن‌ها است؛ فرایضی که در آن واحد هم دنیوی‌اند و هم دینی. این فرایض اختراع آدمی نیست بلکه به انسان الهام شده‌اند.

... در حقیقت در جهان محدود و غارمانند نظام‌های اساطیری حوزه‌ی شرق مدیترانه، گونه‌ای کیفیت قصه‌های پریان به چشم می‌خورد که حاکی از حرکت نیست به همه‌ی چیزهای موجود در جهان است، انگار بر همه‌ی این نظام‌ها یک روح فراگیر سایه افکنده است. در همه‌ی این نظام‌ها همه‌جا در چنگ افسون حساب شده‌ی یک مکان واحد، یک زمان واحد، یک روح فراگیر واحد و ایده‌ی یک مجموعه تعالیم واحد هستیم ... ص ۵۵۷

اشپنگلر و همچنین ژوزف کمبل اسطوره‌شناس بزرگ، فهمی شگرف از تفاوت بینش ایرانیان با سایر اقوام ارائه کرده‌اند که بسیار دایمانه است. نظر آنان در زمانی ارائه شده است که بسیاری از مطالعات در مورد تاریخ زندگی آریایی‌ها هنوز صورت نگرفته بود. ژرفا و گستره‌ی تفاوت فرهنگی بین

آریایی‌ها و سایر اقوام به تدریج در دهه‌های اخیر است که آشکار می‌شود. شادروان دکتر جهان‌شاه درخشانی در تحقیق دو جلدی بسیار نفیس و ارزشمندی که در مجموعه‌ای تحت عنوان «دانشنامه کاشان» منتشر شد والاترین خدمت را در این راستا انجام داده است.

خوشبختانه تحلیل‌های تاریخی اروپامحور که خوراک اصلی غربی‌ها و در همان حال شرقی‌ها طی قرون هجدهم تا اوایل قرن اخیر بوده است با تتبعات محققین اروپایی در دهه‌های اخیر به تدریج رنگ می‌بازد. عمق تاریخ فرهنگی تمدنی نزدیک به ده‌هزار ساله ایران آرام‌آرام دارد برای جهانیان آشکار می‌شود. این تفاوتی است که به‌طور قاطع با همه‌ی اقوام باستانی دیگر نیز وجود دارد. بدیهی است ریشه‌های فرهنگی و تمدنی بقیه‌ی کشورها که از میانه‌ی قرون وسطی به بعد پدیدار شدند قابل مقایسه با این سابقه‌ی فرهنگی و تمدنی نیست. شاهد این ادعا نظری است که از آقای پروفیسور مهدی بدیع در مورد زرتشت از قول دارمستتر نقل می‌شود:

«پذیرفتن این مطلب که پیش از یونانیان و پیش از افلاطون مردی متولد شده در آسیا به آن درجه از روحانیت رسیده باشد که عمل خدایان را به صورت نبردی میان نیروهای خیر و شر تصور کند و نیز خود این نیرو را به صورت مفاهیمی مجرد جلوه گر سازد، کاری بود که با احکام و جزئیات تاریخی سازش نداشت. این کار مخصوصاً نفی برتری روحانی مغرب زمین به شمار می‌رفت؛ بنابراین دارمستتر بهتر آن دید که

گاتاها را مجعول قلمداد کند و اثری پیداشده پس از زرتشت و الهام گرفته از تعلیمات افلاطون به شمار آورد» | منقول از تأثیر فرهنگ و جهان‌بینی ایرانی بر افلاطون - استفان پانوسی. نشر مؤسسه‌ی پژوهشی حکمت و فلسفه ایران چاپ ۱۳۶۰ مستخرجه از: یونانیان و بربرها، امیرمهدی بدیع ترجمه‌ی احمد آرام جلد اول تهران ۱۳۴۳ برگ ۱۲۸ تا ۱۲۹ |

در بستر این آموزه‌های زرتشت آیین‌ها و مکاتب دینی مختلف طی دوره‌های پادشاهان هخامنشی و ساسانی در بین اقوام ایرانی شکل گرفت. دانشمند محترم آقای دکتر بابک عالیخانی مطالعات ارزشمندی در مورد زبان‌های باستانی و این مکاتب و آیین‌ها انجام داده است. متن فشرده‌ی زیر از صفحه‌ی ۲۳ کتاب ایشان به نام «بررسی لطایف عرفانی در نصوص عتیق اوستایی» انتشارات هرمس چاپ اول ۱۳۷۹ استخراج گردیده است. «... طریقه‌ی زروانی بیانگر باطن دین زرتشتی است و نه یک بدعت در دین زرتشتی ... طریقه‌ی مهری ... یک طریقه‌ی عرفانی ایرانی بوده و رموز هرمس و غیره در این طریقه از روی تطبیق به کاربرده شده است...

...طریقه‌ی مزدکی نیز برخلاف رأی بسیاری از محققان به مقوله‌ی مانوی گری متعلق نیست بلکه یک طریقه‌ی عرفانی زرتشتی است» [ص ۲۳ زیرنویس]
همچنین ابیات زیر توسط ایشان از یسن هفت‌ها ترجمه شده است:

«ستایش و درود و نیایش اهوره مزدا را است... یسن ۴۱/۱